List 16. **NOVICE** Tečaj LV.

gospodarske, obrtniške in národne.

Izhajajo vsak petek ter stanejo v tiskarni prejemane za celo leto 3 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 75 kr. in za četrt leta 90 kr., — po pošti prejemane pa za celo leto 4 gld., za pol leta 2 gld. in za četrt leta 1 gld. — Za prinašanje na dom v Ljubljani se plača na leto 40 kr. Naročnino prejema upravništvo v Blasnikovi tiskarni. — Oglase (inserate) vzprejemlje upravništvo, in se plača za vsako vrsto za enkrat 8 kr., za dvakrat 12 kr., za trikrat 15 kr. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu „Novic“.

V Ljubljani 16. aprila 1897.

Politiški oddelek.

Velika noč.

Zopet se veselimo prelepih velikonočnih praznikov, zopet se veselimo zmage življenja nad smrtjo. Otroci in odrasli se veselimo lepih pisankov, katere dajemo drug drugemu v raznih oblikah. Po cerkvah se razlega veseli: Aleluja, ker je vstal od smrti naš Odrešenik.

Mi Slovenci praznujemo letošnjo Veliko noč s posebnim veseljem. Dogodki zadnjih časov so pokazali, da Slovenci še krepko živimo in se nam ni več bati naše narodne smrti. Na Koroškem, kjer so naši nasprotniki mislili, da so zatrli že zadnjega Slovenca, lepo napredujemo in smo pri zadnjih volitvah zmagali z jednim svojim kandidatom, če tudi le po hudi borbi. Sedaj je očitno dokazano, da bivajo na Koroškem zavedni Slovenci, ki hočejo tudi Slovenci ostati. Koroška za Slovence še ni zgubljena.

Izreči moramo svojo hvaležnost in začudenje našim koroškim bratom, ki se s tako odločnostjo bore za naše narodne pravice. Ta zmaga je za koroške Slovence začetek politične pomladi. Ni dvombe, da jim letošnja zmaga pri volitvah dá še le večji pogum za daljše politično in narodno delovanje. Sedaj vidijo, da njih trud ni zastonj. Da je prišel jeden Slovenec s Koroškega v državni zbor, to bode tudi vladi za dokaz, da koroški Slovenci zares zahtevajo svojih narodnih pravic in ni vse slovensko gibanje na Koroškem le plod hujskanja nekaterih Kranjcev.

Vsak razsoden človek bode spoznal, da ljudje, ki so le prišli v deželo, ne bodo odločevali pri nobenih volitvah. Za to je treba že v deželi ljudij, ki se naudušujejo za to ali ono idejo.

Manje veseli so pa dogodki za Slovence na Primorskem. Ondu so propali v treh volilnih okrajih, v katerih so se po pravici nadejali zmage, v goriškem veleposestvu, v peti kuriji v Istri in pa v tretjem volilnem razredu v Trstu. Naposled pa tudi ta poraz za Slovence ne bode imel tako slabih posledic, kakor smo pričakovali.

Te volitve so nas preverile, da smo Slovenci na Primorskem silno važen političen činitelj. Italijani so se poslužili vseh mogočih, največ nepostavnih sredstev, da so nas zmagali. Prepričani smo pa, da stranka, ki se mora boriti s takimi sredstvi, kot so se primorski Italijani, samo v sebi že čuti svojo onemoglost. Nobena zvijača jih ne bode več rešila propada. Da Slovenci na Primorskem nismo že zares politična sila, bi Italijani in Rinaldinijeva vlada ne bili napeli vseh sil, ne bili bi za volitve trosili desetakov in stotakov.

Slovenci, videč, s kako težavo in sleparijami so Italijani priborili zmago, niso zgubili poguma, temveč so se le utrdili v svoji narodni zavesti. Po vsem Primorskem je po volitvah zavladala neka razburjenost. Vrše se razni izgredi, Italijani na vso moč preganjajo Slovence. Iz Kopra so morali slovanski učiteljiščniki po noči bežati, da jih razburjeni Italijani niso pobili. Šli so peš v Trst, ker so jim „omikani“ Italijani pretili, da jih z ladij pomečejo v morje.

Sedaj je jasno, da ni mogoča nikaka sprava mej Italijani in Slovani na Primorskem. Slovenci so prišli do prepričanja, da se morajo postaviti na lastne noge. Spoznali so hitro, kje so Italijani najbolje občutljivi. Zapuščati so začeli italijanske prevzetne trgovce in obrtnike. Italijani so že sedaj v velikem strahu, a če Slovenci ostanejo dosledni, bodo Italijani svoje postopanje še jako obžalovali. Če se primorski Slovani tako osamosvoje, bode to zanje mnogo večji uspeh, nego bi bila zmaga pri volitvah.

Pri tem pa bodi primorskim Slovencem v tolažbo, da ž njimi sočuvstvujejo vsi Slovenci brez razlike in jim žele zmage nad italijansko surovostjo. Dvombe ni nobene, da pri znani žilavosti zmagajo primorski Slovani, če tudi še le po hudih bojih. Boj je težak, ker imajo Italijani denar in vplivna mesta v rokah, toda to jih ne bode rešilo. Ker se tudi vladi morajo odpreti oči, uteg-

nejo baš poslednje državne volitve mnogo pripomoči, da poprej pade italijanska slava in primorski Slovani poprej praznujejo zmage dneva.

Turčija in Grška.

Kakor se je pričakovalo ni na spominski dan 6. aprila napovedala Grška Turški vojske. Na velikanskem shodu v Atenah, ki se je vršil ta dan, so vsi govorniki in ž njimi mnogobrojno zbrani narod naravnost zahtevali, da vlada napove Turčiji vojsko. Grška vlada ima pa vsejedno malo strahu pred velevlastmi. Velesile so ji namreč naznanile, da v slučaju vojne mej Grško in Turčijo prepuste vso odgovornost tisti državi, katera vojno napove, a ne bodo pripustile, da bi dotična država imela od vojne kako korist. Da se vlada obotavlja, ljudstvu ni všeč; razburjenost mej narodom je velikanska in nevolja, da vlada še ni Turčiji napovedala vojne, je tolika, da se je ta nevolja že jela obračati proti kralju. Grški kralj ima težko stališče, če se ne bo udal zahtevi naroda, lahko se izvrši upor proti njemu.

Turška vlada je veleposlanikom naznanila, da je pripravljena umakniti svojo vojsko s Krete, ako izposlujejo velesile, da se prej umakne grška vojska.

Ker se ni napovedala vojna, so Grki dali svoji bojaželjnosti na drugi način duška. Kakor je bilo pričakovati se je zgodilo. Med grškim prebivalstvom v Tesaliji in Makedoniji se je začelo revolucijonarno gibanje. Turške oblasti so aretovale več sto grških duhovnikov in drugih vplivnih mož. Vstaja v Makedoniji je torej postala meso. Pod vodstvom bivših grških častnikov je 3000 grških vstašev prekoračilo makedonsko mejo. Grki v Makedoniji so vsi pripravljeni na vstanek. Vstaja napreduje. Vstaši so naskočili in zasedli mestece Baldinos in blokirali 800, v njem se nahajajočih turških vojakov. Dvema grškima jadrenicama, ki sta se pri Prevesi poskusili izkrcati z 700 vstaši, so Turki preprečili izkrcanje. Streljali so iz topov na nje. Jedna grških jadrenic se je vsled poškodb potopila. Dalje je 1400 grških vstašev naskočilo Nasdo, a turški vojaki so po daljšem boju vstaše pognali v beg.

Vstaši se povsod vrlo gibljejo. Po večdnevnem obleganji so zavzeli Baldinos in zasedli še druge kraje, iz katerih jih Turki ne morejo pregnati. Turški vojski so vstaši jako otežkočili pot na grško mejo. Razmere v Makedoniji postajajo hujše nego na Kreti. Vstaši razširjajo proklamacije, s katerimi se pozivlja prebivalstvo na revolucijo, da se tudi Makedonija združi z Grško.

Kakor videti so razmere na Balkanu kaj zamotane. Mesto, da bi se rešilo krečansko vprašanje, je prišlo na površje še bolj pereče makedonsko vprašanje. Težko bo drugače, da se vse neha s propadom Turčije. Posamezne velesile se bodo trgale za njene dele. Dasi je grška vlada zaukazala vsem zapovednikom, naj strogo pazijo, da ne pride do konfliktov mej grško in turško vojsko, in da si grška vlada zatrjuje, da so Turki sami krivi nastalih prask na meji, vendar utegnejo vstaši imeti veliko, seveda skrivno oporo v grški vojski. Najbolj mori Turčijo in Grško okoliščina, da obema nedostaje denarja. Grška vlada je sklicala parlament, ki naj dovoli najeti posojilo 20 milijonov frankov.

Politični pregled.

Državni zbor je minoli petek odšel na velikonočne počitnice in se zopet snide dne 26. aprila. Sprva so bile seje bolje formalnega značaja, potem se je razpravljalo o nujnih predlogih. Posebno huda je bila debata o predlogu, naj poseben odsek preiskuje dogodke ob galiških volitvah. Ker so Mladočehi z vlado in poljskim klubom potegnili, je državni zbor sklenil, da se verifikacija galiških volitev izroči navadnemu odseku. S tem se je vlada izognila velike blamaže.

Češke zahteve. — Čehi niso zadovoljni z dosedanjimi svojimi pridobitvami in ne bodo drugače vlade podpirali, da se jezikovna naredba raztegne tudi na Moravsko in Slezijo, v Šleziji osnujejo le državne srednje šole, na Moravskem pa češko vseučilišče in višja tehnična šola.

Dr. Lueger je voljen za dunajskega župana in je bil dne 14. t. m. tudi že potrjen, ko se je grof Badeni prepričal, da ga želi dunajsko prebivalstvo in da ni tako nevaren, kakor so mu ga liberalci slikali. — Dunajski mestni zastop je dovolil 500 gld. društvu „Südmarck“ in s tem pokazal svoje sovraštvo do Slovencev.

Avstrija in Rusija. — Dne 25 aprila odpotuju naš presvitli cesar v Petrograd, da obišče ruskega carja Nikolaja II. Cesar bo potoval v večjem spremstvu S cesarjem gre v Peterburg tudi nadvojvoda Oton. Kakor se čuje se delajo v Peterburgu velikanske priprave za sprejem našega cesarja. Dalje bo v cesarjevem spremstvu tudi minister vnanjih del grof Goluchowski. Dasi ima sestanek obeh cesarjev prijateljski namen, vendar utegne obisk našega cesarja v Peterburgu z ozirom na močno zamotane razmere na Balkanu postati važnega političnega pomena.

Srbija in Bolgarija. Dne 13. aprila so Srbi in Bolgari priredili veliko slavnost v proslavo obnovitve trgovinske pogodbe mej Srbsko in Bolgarsko. Ta slavnost je bila ob ednem velikanska manifestacija srbsko bolgarske solidarnosti. Na tisoče naroda je prisustovalo velikanski slavnosti. Z ozirom na ravno nastalo ustajo v Macedoniji ima ta manifestirana srbsko-bolgarska solidarnost velik pomen. V zvezi s Črnogoro hočeta ti dve državi v macedonskem vprašanji skupno postopati. Kakor se zdaj čuje ima ta zveza pred vsem namen nasprotovati Avstriji in Grški, prvi da ne prodere v Macedonijo in drugi da se ne okoristi na Balkanu. Posebno za Grško bo slabo, če bo poleg Turkov imela še druge nasprotnike. Turčiji seveda bi bilo všeč, če bi zveza nasprotovala Grkom.

Obrtnija.

Pariška razstava leta 1900.

Francosko ljudstvo se že močno zanima in pripravlja za mejnarodno razstavo prve vrste, dasi ravno ima še tri leta časa. Za pripravljanje prostora, stavljenje poslopij in glavno urejevanje razstave potrebovali bodo okroglih 20 milijonov dolarjev.

Na kak način spraviti skupaj toliko denarja, je resno vprašanje; ravnatelji nameravajo napraviti na sle-

deči način: mesto Pariz je obljubilo pomagati z 4 milijoni dolarji. Z jednako svoto bo priskočila na pomoč tudi država, torej dve petini zahtevane svote ste že zagotovljene.

Za ostalih 12 milijonov dolarjev nameravajo se obrniti do občinstva in izdali bodo delnice na tak način kakor l. 1889. Delnice nameravajo napraviti v vrednosti po 5 dolarjev in vsaka bo imela dvajset vstopnic.

Vsaka delnica bo dala lastniku pravico do loterijskih prednostij in mu zagotovila znižano ceno med njegovim bivališčem in razstavo. Ta pravica bo različna, če lastnik delnice stanuje blizu ali daleč od Pariza, ako je 200 kilometrov oddaljen od Pariza, imel bo pravico do treh znižanih listkov, ako 200 do 400 kilometrov do dveh, in ako več nego 400 le do ednega.

Pariški meščani bodo imeli znižane cene do posamesnih izložb, gledališč in koncertov.

Na prvi pogled se ne kaže, da bi te prednosti zelo vabile in mikale varčne Francoze. Verjetno je, da se ne bodo izprva pulili za delnice, vendar ko spoznajo, da se gre za razstavo in čast Francije, takrat se bo francosko ljudstvo odzvalo z domoljubno dobrodušnostjo, katera jih odlikuje od vseh drugih narodov.

Napeli bodo pa Francozi vse sile, da bode ta razstava, kar se tiče lepote in velikosti presegla vse dosedanje. To bode tem ložje, ker se je udeleže vse evropske države, dočim se zadnje pariške razstave niso mogle udeležiti, ker se je ž njo proslavljala velika francoska vstaja.

Dolgo ni, ko je svet občudoval zadnje razstave, a v današnjem času svet tako naglo napreduje, da ne dvomimo, da bode nova razstava svet presenetila z nenavadnimi stvarmi. Posebno v področju električne tehnike je pričakovati mnogo zanimivega. Razstava bode svetu zopet pokazala, da je Pariz še vedno glede napredka prvo mesto v Evropi.

S to razstavo posebno Francozi osramote Nemčijo. Poslednja se že dolgo pripravlja, da v Berolinu priredi veliko razstavo, a vselej se pokaže, da nemške moči za kaj tacega ne zadoščajo.

Čehi zahtevajo svoj oddelek na pariški razstavi, da se njih izdelki ne bodo več zamešavali z nemškimi. Češka industrija je zadnji čas tako napredovala, da jo ni treba biti sram pokazati se pred svetom.

Obrtnijske raznoterosti.

Razstave l. 1897. L. 1897. bodo nastopne razstave: Razstava strojev v Vratislavi, umetnijska razstava v Budapešti, svetovna razstava v Bruselju, industrijska razstava v Podmokliku na Češkem, vrtnarska razstava v Hamburgu in Florenci, srednjeamerikanska razstava v Guatemali, saksonsko tiringiška razstava v Lipskem, poljedelska in industrijska razstava v Kievu, rastava strojev in motorjev v Pragi, električna razstava v Rivi, razstava za hotelierstvo in gospodinjstvo v Stuttgartu, umetno-obrtnijska razstava v Opavi, vinska razstava v Trstu, knjigovezna razstava v Varšavi.

Avstro-ogerska trgovska zbornica v Parizu. Ustrezaje večkrat izrazeni želji da naj bi se industrijskim in trgovskim krogom našega cesarstva olajšal pristop k avstro-ogerski trgovski zbornici v Parizu, je ta zbornica sklenila, najmanji letni prispevek za v Avstro-Ogerski stanujoče in novovstopivše člane, ki je doslej znašal 50 frankov, znižati za naprej na 25 frankov. Namen trgovske zbornice v Parizu je razviden iz zborničnih pravil, katerih §. 1. slove: „Avstro-ogerska trgovska zbornica v Parizu je prostovoljna zveza avstro-ogerskih na Francoskem nastanjenih in tam zastopanih trgovcev in obrtnikov v namen gojitve in razvitja njih skupnih trgovskih koristij, kakor tudi v namen pospeševanja trgovine in prometa z avstro-ogerskim cesarstvom. Zbornica daje svete in pojasnila iz lastne inicijative ali na vprašanja domačih oblastev.“ Na prošnjo zborničnega odbora v Parizu vabi tukajšnja trgovska in obrtniška zbornica vse s Francosko v zvezi stoječe trgovce in obrtnike, da pristopijo kot člani k avstro-ogerski trgovski zbornici v Parizu. Pristopne prijave je nasloviti: Chambre de commerce Avstro-Hongroise a Paris, Rue Richer, 54. Na željo posreduje pristop h zbornici v Parizu tudi trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani.

Mestna hranilnica ljubljanska.

Mestna hranilnica ljubljanska je ravno izdala računski zaključek za sedmo upravno dobo od dne 1. januvarija do dne 31. decembra 1896. leta. Poročilo k računskemu sklepu za l. 1896. slove:

Kakor prejšnja leta zaznamovati imamo tudi v sedmi upravni dobi zopet prav znaten napredek v razvoju našega zavoda in to navzlic temu, da smo i pretečeno leto še prav živo čutili zle posledice predlanske potresne nesreče.

Denarnega prometa smo imeli pri upravnem imetju	gld. 9,565.500·18
pri obeh založnih zakladih pa . .	„ 101.616·03
skupaj torej . . .	gld. 9,667.115·21
Na račun ulog smo prejeli pretečeno leto v 6862 slučajih (med tem je 2656 novih ulog)	gld. 2,511.113·08
izplačali pa smo na isti račun v 6083 slučajih (med tem 1718 uložnih knjižic popolnoma)	„ 2,330.113·29
Potemtakem se je število uložnih knjižic pomnožilo za 938, uloge same pa za	gld. 180.999·79
Poleg tega so se h glavnici pripisale nevzdignjene obresti obeh polletji v znesku	„ 161.581·22
tako da se za	gld. 342.581·01
poveča koncem leta 1895 izkazano stanje 9544 ulog per	gld. 4,030.843·83
ter ima sedaj 10.482 uložnikov pri nas naloženega denarja	gld. 4,373.424·83

*

Povprečna prednost ene knjižice bi bila gld. 417·23.

Na hipoteke, katerih je koncem l. 1895. obstalo 3332 v znesku . . . . . gld. 2,593.342·52
posodili smo vnovič 363 strankam . „ 357.660·—
gld. 2,851.002·52
Po odbitku v anuitetah vrnjenih ter 65 popolnoma plačanih dolgov v znesku „ 107.373·05
znaša torej koncem l. 1896 na 3630 hipotek izposojena glavnica . . . gld. 2,843.628·47
t. j. 65 % ulog, koje razmerje po vsem odgovarja redni hranilnični upravi.

Občinska posojila so se v prošli upravni dobi malo da ne podvojila; šteli smo
namreč 5 občinam . . . . . gld. 216.000·—
vrnilo pa se nam je . . . . . „ 7.226·12
Prištevši prebitek per . . . . . gld. 208.773·88
k stanju koncem l. 1895 izkazanih 26 občinskih posojil per . . . . „ 207.773·88
dobimo svoto koncem l. 1896 pri 31 občinah izposojenega denarja . . . gld. 434.679·98

Posojila proti zastavi vrednostnih listin zmanjšala so se za gld. 958·—, ter znašajo sedaj gld. 6.981·—

Nasprotno pa so se začetkom l. 1896. obstoječa posojila na menice
gld. 40.705·31
pomnožila za . . . . . „ 17.185·83
tako, da izkažemo koncem imenovanega leta saldo . . . . . gld. 57.891·14
kojega dobra tretjina je zemljiško-knjižno zavarovana.

Vrednostnih papirjev nakupili smo tekom pretečene upravne dobe za
gld. 72.662·50
prodali, oziroma realizovali pa smo jih za . . . . . „ 18.681·—
Prištejemo li prirast per . . . . gld. 53.981·50
in kurzni dobiček per . . . . . „ 2.244·30
k ostanku l. 1895. . . . . „ 322.631·50
vidimo, da nam efekti dajejo pokritja za . . . . . gld. 378.858·30

Pri raznih drugih denarnih zavodih naloženega denarja smo imeli koncem l. 1896. . gld. 610.282·38
tedaj za . . . . . „ 119.931·34
manj nego l. 1895., ko smo izkazali svoto . . . . . gld. 730.202·72

Čisti dobiček za leto 1896.
znaša pri upravnem imetju . . . gld. 16.719·18½
pri splošni rezervni zakladi pa . . „ 1.712·12
in pri posebni rezervni zakladi za kurzne razlike . . . . . gld. 624.82
Vsega dobička je torej skupaj . . gld. 19.056.12½

Ako pomislimo, da je pri našem zavodu razlika med aktivno in pasivno obrestno mero le majhna, smemo biti s takim uspehom, kakoršnega smo dosegli pretečeno leto, povsem zadovoljni.

Od upravnega dobička pripade
splošni rezervi . . . . . gld. 14.475·89½
katera s tem naraste na 54.143·97½
gld. t. j. 1·24 % ulog.
Posebni rezervni zakladi pa se pripiše
gld. 2.244·30, katera znaša potem . gld. 16.628·57

Omeniti nam je še, da je ravnateljstvo naše hranilnice imelo v tej dobi 51 sej, upravni odbor pa 16 v katerih je poleg drugih tekočih stvarij rešil 697 prošenj za hipotečna, oziroma občinska posojila. Ako še povemo, da je tekom leta poseben, nalašč za to sestavljen odbor nenadoma večkrat pregledoval v hranilničnih pokladnicah nahajajoče se imetje ter našel vsakikrat vse v najlepšem redu ter v popolnem soglasju z vknjižbo v poslovnih knjigah, načrtali smo v glavnih potezah poslovanje pri našem zavodu v zadnji upravni dobi.

Nadejamo se, da bode to letno poročilo utrdilo zaupanje, katero goji občinstvo napram naši hranilnici, ter da bode to zaupanje prodiralo čim dalje bolj tudi v one kroge, kateri se nam sedaj še odtegujejo.

Kmetijske raznoterosti.

Uvoz sadja iz Severne Ameriki. Pretečeno jesen je bila prav dobra letina za sadje v Severni Ameriki. Vsled tega se je tudi v Evropo uvozilo mnogo tega pridelka. To pa ne samo na Angleško, temveč celo v Avstro-Ogersko se je uvozilo mnogo amerikanskega sadja. L 1895 je zaznamovano, da se je le 3 meterske cente jabolk uvozilo iz Amerike na Avstro-Ogersko, l 1896 pa celih 1821 meterskih centov in januvarja mesca letošnjega leta je prišlo iz Amerike v našo državo 2478 meterskih centov sadja. Kdo bi si mislil, da nas bo začela Amerika zalagati s sadjem.

Kako je treba gojiti sadna drevesa? Da sadna drevesa rode, treba jih gnojiti z istimi redilnimi tvarinami, kakor druga koristna drevesa. Poglavitno je, da pride gnojenje do sesalnih korenin. Naredi se navadno okolo drevesa 30 *cm* globoko jamo, v katero se dene pepel ali pa skaženo krmo. Pravi čas za gnojenje je pozna jesen, zima, ali pa mesec avgust, kadar se dela poplje za prihodnje leto.

Poučni in zabavni del.

Iz abhaških legend.

Izmej vseh dežel, katere je blagoslovila priroda, je gotovo jedna najbolje cvetočih, veličastvenih, najbolje slikovitih za kavkaško Abhazija. Glavni hrbet kavkaških velikanov, ki se polagoma oddaljuje od Črnega morja, daje prostor rodovitnim dolinam in ravninam, katere semtertja pretrgavajo gozdnata brda, katere oživljajo bistri, sveži studenci, ki se razpršujejo v briljantni prah, ko se vale čez slapove v soteske.

Od primorske utrdbe Gagrigo do reke Pigura je razstresenih kacih sto tisoč gorjancev, kateri se imenu-

jejo s skupnim imenom Abhazci, če tudi jih je več rodov in plemen, ki so imeli večkrat hude boje mej seboj, dokler jih ni končno pokorila Rusija, a tudi sedaj se še sovražijo mej seboj.

Bivališča teh gorjancev so slikovita, če tudi so priprosta in uborna. Koče stoje deloma posamično, deloma v skupinah, in so največ spletene. Mej njimi stoje shrambe za koruzo. Koče so razstresene po zelenih travnikih, po dolinah gosto pokritih z različnim rastlinstvom, velikimi in lepimi gorskimi cvetlicami in velikimi praprotmi, ki se kar blešče v vedni vlažnosti. Po zemlji so razprostrte rastlinske preproge, hiše in drevesa so pa do streh in vrhovi obviti s trto, bršlinom, srobrotom, žasminom in drugimi ovijajočimi rastlinami. Vse to se prepleta in vleče z drevesa na drevo. Take cveteče meje ločijo stanovanja in polja Abhazcev, osenčena z mogočnimi drevesi.

Ob obzorju se vlečejo višje nego druge temno, s jelkami pokrite tako imenovane „Črne gore“, katere semtertja pretrgavajo ostre skale ali snežniki. Tam v ozkih nedostopnih soteskah se vidijo posamične koče Nebeldincev, najbolje divjega abhaškega plemena, ki se je vsled pomankanja zemlje preselila na severu haskaškega brda in sosedstvo Kabardinskih zemelj. Ondu je podnebje surovejše, potreba večja, ker nimajo sadežev toliko blagoslovljenih južnih kavkaških brd in zlasti dolin. Zato so severni Abhazci vedno dajali najboljše utrjene vojake in v pripovedkah tega naroda nahaja se mnogo junakov. Tako je bil slavni junak Širar, ki se ni bal bojevati s samim gorskim duhom.

Širar ni bil, kakor večina Abhazcev niti kristijan, niti mohamedan, niti pogan, zato so njegova dela se odlikovala s čudovito različnimi smotri. Večkrat se je boril s sabljo, za kristijanstvo, in njegove kroglje so pobijale nasprotnike. To ga pa ni motilo, da bi ne bil oboževal tudi drugih sil, in kot pagan molil raznih skal, hrastov itd., katerim je narodna prazna vera pridevala svete ali magične moči.

Če kaj more v prirodi prestrašiti Abhazce, so to pojavi raznih duhov, satanovih služabnikov . . . Vsi gorski rodovi se boje satana in mu prinašajo razne žrtve in molitve. „Boga ni treba moliti. On je dober in milostljiv in nič hudega ne stori svojemu stvarstvu“, — pravijo, — „a hudiča je treba potolažiti“.

Hudič ima na zemlji po mnenju Abhazcev prestol in duhovnike, to so kovači in nakovalo. Vsi mogoči grehi, ki so razžaljili samo božjo pravico, so se odpustili Abhazcem in se niso kaznovali, samo rušenje prisege pri nakovalu, še ni nikdar bilo brez kazni, ker hudič ne pusti, da bi se prezirala in on ne odpušča tistim, ki ga žalijo . . . Kovači, hudičevi služabniki, katerih jeze se vsak pravi Abhazec bolje boji, kakor jeze krščanskih in mohamedanskih duhovnikov, skrbno pazijo, da vsakdo žrtvuje hudiču, kar mu gre. Gorje svobodomislecu, ki bi pozabil prinesti žrtev . . . Širar ni nikdar pozabil teh dni in krajevni kovač je bil jako zadovoljen s kozli in ovni, katere je on pripeljal k njegovemu nakovalu.

Poleg tega pa Širar ni pozabljal drugih poganskih obredov, ki so se opravljali ne v slavo satana, temveč bolje prijaznih bogov, kakor Afe in Šible, bogov nevihte in dežja, Mezita, boga gozdov in lova in drugih. Vdeleževal se je tudi plesu fantov in deklet v čast Manič Čekana — pomladnega praznika v čast prve cvetlice in raznih podobnih ceremonij.

Po pregovoru, da prijazno tele sese dve materi, je prebrisani Abhazec udeleževal se tudi mohamedanskih in kristijanskih praznikov. Praznik svetega Jurija je bil zanj najsvetejši praznik v letu. Krogle in meč je jemal seboj v cerkev, da se tako obnovi njih sila.

Najmanje je Širar še čislal mohamedanske praznike. V koranu je videl samo sredstva, kako izvedeti kdo je kaj ukral, a rešitve pa v njem ni iskal.

Tako mišljenje Širara je nekoč drago stalo krajnega mohamedanskega duhovnika, ki se je kakor navadno njegovi bratje najbolje pečal s sodništvom in policijskimi stvarmi. Goreče se je bavil z razsojevanjem tožeb, okoristujoč se narodnega praznoverstva, da ljudi prestraši. Tako je zatrjeval ljudem, da so vsa znamenitejša dejanja zapisana v koranu, in da se vsled tega nikdo ne skrije, če tatvina ni neznatna, a mnogokrat se mu je posrečilo na ta način vrniti ukradene predmete.

Nekoč pride k njemu bogat mohamedanec, kateremu je bil iz hleva ukraden drag konj. Pripeljal je seboj deset ovnov in jih je mohamedanskemu duhovniku obljubil še jedenkrat toliko, ako mu poišče tatu in vrne konja. Duhovnik je hodil gori in doli, prečital kake dve ali tri poglavja iz korana, potem pa pomenbno izjavil.

— Kaj govori prorok: „Konja ti ni ukradel navaden kmet, a znan veljak. Veljaku ni sramota, če kaj uspešno ukrade, a sramota je zanj, če mu tatvino dokažejo . . . Zato pa, da varujem njegovo veljavo, ne povem njegovega imena, če tudi mi je tat dobro znan, kakor ime svojega očeta . . . Dam mu priložnost, rešiti svojo čast in konja vrniti v stajo svojega gospodarja. Če v treh dneh ne dobite konja, moral bodem tatu povedati pred ljudmi.

— Kaj če res ve, da sem ukral konja? — čudil se je Širar, ki se je bal, da se njegovo ime ne osramoti pred ljudmi. — Pa premišljuj kakor koli, oddati moraš drazega konja.

In sedaj je Širar premišljal, kako bi naredil, da bi v gmotnem oziru ne imel škode? . . .

— Le počakaj, Mohamedov služabnik: Te bom že naučil, kaj se pravi mešati v stvari drugih ljudij.

Tretji dan je lastnik ukradenega konja prišel k mohamedanskemu duhovniku, ves vesel, ne vedoč, kako bi se mu zahvalil. Konj je bil zjutraj v hlevu.

— Ukazal sem pastirju, naj ti prižene še deset najboljših ovnov, — rekel je.

— Res? — je brez posebnega veselja vprašal mohamedanski duhovnik. — Ukaži pripeljati mi še dva

konja, kajti tat je tebi vrnil konja, a meni je pa dva ukral in odgnal vse podarjene ovne.

— Alah, alah! Po čem veš, da je to isti tat, vprašal je bogatin.

— Zato, ko se je dan delal, je moj sinek prišel na dvorišče in je izza plota nekdo zaklical: „Povej očetu, Abdulu, da je Mohamed ukazal za jednega konja dati meni dva in za trud po vrhu še ovne!“ Zato vem.

— Alah, Alah! — se je zgrozil bogatin. — Torej kaj misliš? Vzemi koran in poišči v njem ime tatu in ga javno naznani ljudem!...

— Ne morem, kajti ukraden mi je koran z ovni vred, — je otožno opomnil mohamedanski duhovnik.

Če je resnico govoril glede korana, — pravljica ne pove. Najbrž je to rekel, da ne osramoti svoje vsevednosti. Zviti Širar je obdržal ukradeno blago in za tatvino se ni izvedelo. (Konec sledi.)

Poučni in zabavni drobiž.

Nov prtlikavski narod. Pariški geografiški družbi je sporočil neki profesor iz Turkestana, da prebiva na pamirji pusti, 140.000 kvadratnih metrov obsežni visoki planoti osrednje Azije, doslej neznano pritlikavo ljudstvo, ki živi popolnoma divje, se celo leto živi le od lova in ne pozna niti denarja niti druzega zamenjalnega sredstva. Kakor ljudje so tudi domače živali pritlikave rasti. Voli dosežejo komaj velikost evropejskih oslov, osli pa ono srednjega psa; koze in ovce so prav majhne živalice. Po mnenji raziskalcev je vzrok pritlikavemu razvitju ljudij itd. jako slaba prehranitev na pusti planoti.

Novice.

— **Birmovanje in kanonično obiskovanje v ljubljanski škofiji** bode letos v naslednjih duhovnijah: 26. maja Št Jošt nad Vrhniko, 31. maja Horjul. — Meseca junija: 1. Dobrova pri Ljubljani, 2. Dol, 3. Ihan, 10. Rudnik, 13. Ig, 14. Golo, 15. Kurešček, 20. Fužine (Weissenfels), 21. Dovje, 22. Koroška Bela, 23. Breznica, 24. Begunje, 26. Lesce, 27. Srednja vas v Bohinju, 28. Koprivnik, 29. Gorje, 30. Zasp. — Meseca julija: 4. Kresnice, 5. Janče, 6. Prežganje, 7. Javor pod Ljubljano, 11. Brezovec, Škocijan pri Turjaku, 25. Ribnica, 26. Poljane pri Ribnici, 27. Sv. Gregor pri Ortneku, 28. Želimlje. — Meseca avgusta: 1. Naklo, 2 Kovor, 3. Križe pri Tržiču, 4. Preddvor, 5. Kokra, 6. Velesovo, 7. Šmartin pri Kranju, 8. Selca, 9. Sorica, 10. Zali log, 11. Škofja Loka, 12. Trata, 19. Preserje, 20. Rakitna, 21. Sv. Vid nad Cerknico, 22. Grahovo, 24. Borovnica.

— **Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** so zadnji mesec poslali: Č. g. Franc Gomilšek, kapelan v Jarenini, 5 gld. 30 kr., katere so zložili volilni možje v Mariboru. — G. Jožef Novak v Poviru 30 gld. — Slavna hranilnica in posojilnica v Metliki 5 gld. — G. Avg. Kunc, trgovec v Črnomlju, mesto venca na grob prijatelju Fr. Kastelicu 10 gld. — G. notar Luka Svetec v Litiji nabrani dar pri valeti g Viktorja pl Andrijola v znesku 13 gld. 30 kr. — Moška podružnica na Vrhniki 100 gld. — Trnovski Mohorjani v Ljubljani po č. g. Fr. Ferjančiču 6 gld. 10 kr. — Iz Konjic 25 gld. — G. Mat. Šmid, učitelj v Slov. Gradcu, znesek 10 gld. 13 kr., nabran pri volitvi drž. poslanca Robiča. — Slavna posojilnica v Zagorju ob Savi 10 gld. — Iz nabiralnika pri g. Perhavcu v Vipavi 3 gld. — Ženska podružnica v Sežani 50 gld. kot drugi del pete pokroviteljnine. — Harambašica v Rajhenburgu nabrala na čitalnični veselici in nekaj drugih doneskov 10 gld. 17 kr. — G. J. Ažman, dacar v Cerknici, nabral 77 kr. — Slavno upravništvo „Slov. Lista“ zbirko 3 gld. 25 kr. — Slavna hranilnica v Cerknem 10 gld. — Podružnica v Novem Mestu po g. Iv. Škerlju 100 gld. — Tarokisti v Železnikih 1 gld. 50 kr. — G. Fel. Tribuč v Mozirju zbirko 7 gld. — Litijsko-šmartinske Slovenke za piruhe VII. pokroviteljnino v znesku 100 gld. z željo, da bi slovanska blagovestnika izprosila pri Vsegamogočnem boljših časov našim ubogim primorskim sestram in bratom. — Č. g. župnik Jos. Lavrič v Ambrusu 2 gld. — Ženska podružnica v Črnomlju 33 gld. — Slavna posojilnica v Logatcu 10 gld. — A. S. Tolminec v Gradcu mesečni donesek 5 gld. — G. Jos Petrič, zalagatelj svinčnikov družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani 45 gld. — Slovenci, vrnimo se po hudih političnih bojih k mirnemu kulturnemu delu v prid dragemu narodu, in spominjajmo se zopet večkrat potrebne naše družbe! Slava darovalcem!

Blagajništvo družbe sv Cirila in Metoda.

— **Centralna posojilnica ljubljanska.** Občni zbor dne 8. aprila v „Narodnem domu“ v Brežicah. 1.) Navzočnih je bilo 11 članov, kateri so zastopali 24 deležev (delež po 100 gld.) Ti gospodje so zastopali načelstvo, nadzorstvo in posojilnice-zadružnice „Centralne posojilnice slovenske“. Zastopane so bile po zastopnikih sledeče posojilnice. „Okrajna posojilnica v Krškem“ (zastopnik g. Jos Bezlaj), posojilnica v Brežicah (zastopnika gg Levak in Schwentner,) posojilnica v Moravčah (zastopnika gg France Orehek in Janko Toman). Pismena pooblastila so poslale posojilnice-zadružnice: „Radeče“ (pooblaščenec g. Ivan Lapajne), „Mokronog“ (pooblaščenec g. Fl. Rozman). „Slatina“ (pooblaščenec g Ivan Rupnik), „Kobarid“ (pooblaščenec g. dr. Tomaž Romih), „Slap“ (pooblaščenec g. I. Rupnik), Kleče na Koroškem (pooblaščenec g. dr Tom. Romih). 2.) Predsednik ravnatelj g. Ivan Lapajne konstatuje, da je občni zbor sklepščen, naznanja, da je bilo vabilo v zmislu zadruženih pravil razglašeno v „Slov Narodu“ dne 1. febr. 1897 in v „Domovini“ dne 5. febr. 1897 ter prisrčno zapravlja vse navzoče in jih vabi, da se z njihovo pomočjo reši dnevni red, kakoršen je predpisan v zadruženih pravilih. Povdarja, da se je zavod v minuli jednoletni dobi, ki je bila takorekoč šele prvo upravno leto, sicer počasi, a previdno razvijal. „Centralni posojilnici“ se je pridružilo do zdaj 12 slovenskih posojilnic in 11 zasebnikov. Vrh tega so še trije slovanski denarni zavodi, s katerim je bila „Centralna posojilnica“ lani v zvezi, ne da bi bili ti kot udje pristopili. Večji promet bi bila „Centralna posojilnica“ lani izkazala, ako ne bi bilo vsled slabe letine lani splošno pomankanje denarja na Slovenskem. Več posojilnic bi se bilo pridružili „Centralni“, ako bi bila ona v stanu, kar z mnogimi tisočaki pomagati dotičnemu zavodu, kateri se je bil za podporo oglasil. Kar se lani ni moglo zgoditi, utegne se zgoditi v bodoče, ako bodo razmere ugodne. 3.) Račun za preteklo leto se potrdi, kakor ga je načelstvo sestavilo in nadzorstvo potrdilo. 4.) Od izkazanega čistega dobička se odloči 4 % dividenda vsem deležem, kakor je načelstvo predlagalo. 5.) Vzame se na znanje opravilno poročilo načelstva, ki se je v rednih sejah trudilo za prospeh zavoda, ki namerava, ako bode treba, prirediti tečaje za izobraževanje posojilniških uradnikov in odbornikov in ki namerava vprašati slovenske posojilnice in gospodarske zadruge, ali ne bi kazalo, da bi izhajal „Vestnik slovenskih posojilnic in gospodarskih zadrug.“ 6.) Poročilo odelovanji posojilnic zadružnic je bilo v tem pogledu posebno veselo, da so ti zavodi večinoma krepko razviti, da so svoje pravilno izdelane račune za leto 1896. večinoma že priobčili, da torej ti zavodi dajejo „Centralni“ toliko poroštva, da bi jej občinstvo in de-

narni zavodi smeli veliko večje svote zaupati, kakor se je to dozdaj zgodilo; kajti zadruga ima neomenjeno zavezo, vrh tega imajo tudi nekatere njene posojilnice-zadružnice jednako poroštvo. 7.) Volitev načelstva je pokazala isti resultat kakor lansko leto, le namesto gospoda Fran a Ivanc-a, ki se je v Radeče preselil, je bil izvoljen g. Jozip Bezlaj. 8.) V nadzorstvo so bili izvoljeni g. I. Knavs, ravnatelj: posojilnice v Krškem, g. A. Levak, ravnatelj posestnik v Mokronogu gosp. I. Rižnar, ravnatelj posestnik v Radečah g. A. Pavčič, nadučitelj v Kostanjevici. 9.) Pri nasvetih se oglasi g. dr. Romih in predlaga, da bi „Centr. pos." javno razglasila, da je „Zveza slov. posojilnic" že l. 1886 pri svojem občnem zboru 27. avg. v Celji po zastopnikih celjske in mariborske posojilnice priporočala potrebo realne zveze vseh slov. posojilnic, t. j. osrednjega zavoda, kakoršna je naša „Centr. pos." Nasvetuje toraj, da bi se k pristopu povabile zopet vse slovenske posojilnice, ki naj bi vzele poprek po kacih 10 deležev (po 100 gld). Ker imamo Slovenci že več kakor 100 posojilnic, dobila bi z njihovim pristopom na ta način „Centralna posojilnica" okroglih 100 000 gld. obrtne glavnice, s katero bi se lahko dokaj koristilo slabejšim sestram.

— **Presvitli cesar** je cerkvenemu predstojništvu pri sv. Katarini podaril 150 gld. za popravo podružnice sv. Jakoba na Brezovcu.

— **Zaobljubljena potresna procesija** na Velikonočno nedeljo popoludne iz vseh ljubljanskih župnijskih cerkva šla bo letos pred nunsko cerkev, kjer se bode na prostem opravila cerkvena slovesnost.

— **Umivanje nog.** Dvanajsteri starčki, katerim je prevzvišeni knezoškof ljubljanski umival na veliki četrtek noge so naslednji: Stanislav Snoj, Matevž Slabič, Janez Kopač, Jurij Urbinc, Janez Dachs, Matija Kilamina, Janez Vovk, Janez Tonija, Ant. Petavar, Jož Zajc, Jož Gradišar, Jurij Mrzlikar. Starost vseh skupaj znaša 885 let. Po slovesnem umivanji nog, so bili starčki kakor običajno pogoščeni in obdarovani.

— **Koroški deželni predsednik.** Sedanji deželni predsednik koroški baron Schmidt-Zabrirow gre v pokoj. Kot naslednika se imenujeta dvorni svetnik pri dunajskem namestništvu grof Giovanelli in sekcijski šef v naučnem ministerstvu grof Bylandt.

— **Katoliško politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem** imelo bode v četrtek dne 22. aprila ob $^1/_2$ 2. uri popoludne svoj občni zbor v dvorani gostilne pri „Sandwirthu" v Celovcu. Na shodu bodeta poročala tudi državni poslanec L. Einspieler o državnem zboru in deželni poslanec Grafenauer o delovanju deželnega zbora. Ob letošnjem občnem zboru mogel se bo odbor s posebnim ponosom ozirati na plodonosno delovanje v minulem letu.

— **Češki turisti.** Posebni vlak je dne 14. aprila zjutraj ob 4. uri peljal preko Ljubljane češke turiste, namenjene v Dalmacijo in Hercegovino. „Slovenskemu planinskemu društvu" so z ozirom na to, da se niso v Ljubljani nič ustavili pismeno izrekli iskren planinski pozdrav. „Slov. planinsko društvo" je izletnike brzojavno pozdravilo v Reki, kjer so se izletniki ustavili. Izletnike so rodoljubje iz Notranjske po postajah s streljanjem pozdravili.

— **Šenklavško-frančiškanska ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda** priredi na dan 24. aprila v Sokolovi telovadnici na korist družbi rodbinski večer. Vspored bo večina humorističnega značaja.

— **»Glasbene Matice«** tretji redni koncert dne 12. aprila v Sokolovi dvorani Narodnega doma se je zavišil najlepše. Izvajali sta se dve veliki znameniti točki: Fr. Schubertova Simfonija št. 7. C-dur, za veliki orkester in Mozartov Requiem za soli, mešan zbor, orkester in orglje.

— **Narodna čitalnica v Škofji Loki** priredi v pondeljek dne 19. aprila veselico s prav zanimivim vsporedom. Začetek ob 8. uri zvečer.

— **Odbor zveze slovenskih kolesarjev** je sklenil na progi Ljubljana-Trst in Ljubljana Celje še letos napraviti v znanih gostilnah ob cesti kolesarske postaje, kjer bodo vsakemu kolesarju na razpolaganje kolesarsko orodje in priprava. Meseca julija in avgusta se priredi relais-vožnja iz Ljubljane v Trst in nazaj.

— **C. kr. trgovsko ministerstvo** je vsled brzojavnega poročila c. in kr. poslanstva v Waschingtonu naznanilo trgovski in obrtniški zbornici, da vlada Zjedinjenih držav ni izdala zapornega zakona; sladkor in vse drugo blago se bo ocarinilo po sedanji carinski tarifi, toda z odlogom likvidiranja in s pridržkom doplačila. V ta namen se na blago udari pečat, ali pa pridrže vzorci. Pred 1. aprilom 1897 kontralirano in po morju se vozeče blago je pa od tega izvzeto.

— **Delovanje trgovinskega ministerstva v pospešitev malega obrta.** Iz poročila, katerega je trgovinsko ministerstvo izdalo o pospeševanji malega obrta posnamemo, da se je l. 1896 izdalo v ta namen 135.000 gld. L. 1892., ko se je delovanje pričelo je država dovolila le 10.000 gld., Vidi se, da se je delovanje močno razvilo. V namen pospešitve obrta dovolili so tudi deželni odbori in trgovske in obrtniške zbornice znatne prispevke, tako da se je minolo leto v vsem porabilo za pospeševanje malega obrta okrog 200 000 gl. Delovanje je obstalo največ v tem, da so se prepuščali delavski pripomočki obrtnim korporacijam in se je vzdržavala stalna dvorana za obrtni pouk v tehnologiškem obrtnem muzeju ter so se prirejale razstave in mojsterski tečaji na Dunaju in po kronovinah. Od početka delovanja se je v vsem prepustilo obrtnim korporacijam 16 motorjev in 217 izdelovalnih strojev. Priredilo se je več razstav. Malo obrtno dvorano v tehnologiškem obrtnem muzeju je obiskalo 3318 osob. Osobje muzeja je dajalo obrtnikom brezplačno strokovna pojasnila in je imelo predavanja na Dunaju in drugod. Večino obrtnikom izven Dunaja so se podelile ustanove za obisk male obrtne dvorane. Bili so po 4 mojsterski tečaji za čevljarje in stavbene mizarje na Dunaju in 7 tečajev za čevljarje izven Dunaja. V teh tečajih se je skupno poučevalo okrog 300 mojstrov in pomočnikov. Leta 1897. se ustanove na Dunaju tudi mojsterski tečaji za stavbene ključaničarje in krojače. Tudi v drugem oziru hoče ministerstvo delovanje v prospeh malega obrta še razširiti.

— **«Celjski Sokol»** je nameravano sokolsko slavnost povodom blagoslovljenja društvene zastave dne 6. in 7. junija vsled nastalih tehtnih zaprek preložil na poznejši čas.

— **Pri c. kr. tobačni tovarni v Ljubljani** bodo še letos napravili kopališče z umivalnico in posebno sobo za obolele.

— **Vozove tretjega razreda** bodo zopet uveli s 1. majem 1897 pri enem delu brzovlakov na državnih železnicah.

— **Papirnatih goldinarjev** so do konca meseca marca t. l. uničili 57,160 395 gld. V prometu jih je še 722.966 gl. Konci februvarija je bilo še 730.028 gld. v prometu, se je torej mesesa marca vrnilo 7062 goldinarjev.

— **Zatiški grad** je, kakor se poroča, prišel v last redu oo. cistercijenzev. Kupna pogodba mej državo kot lastnikom in cistercijenzi se je že definitovno sklenila. Red oo. cistercijenzev se bode zopet nastanil, v katerem je svojedobno že bil.

— **Delavsko bralno društvo** snujejo v Postojini.

— **1. maj.** Z ozirom na priprave socijalnih demokratov, letošnji 1. maj prav demonstrativno praznovati, je odredila c. kr. vlada, da hoče država, glede praznovanja 1. maja ostati na stališču prejšnih let, namreč da se v državnih podjetjih 1. maj ne praznuje. Vlada je dotična državna podjetja opozorila na to in jim naročila, da delavce obvestijo, da nimajo računati na to, da se jim v 1. dan maja da prosto. Proti onim, ki bodo svojevoljno ta dan od dela izostali, postopalo se bode z vso strogostjo postave ali službenega reda.

— **Ubil se je** 60letni delavec kamenoloma kranjske stavbene družbe Podpečjo. Luka Šeškar iz Jezera. Pal je v neki gostilni pijan čez 15 stopnjic in se tako pobil da je dne 1. aprila v bolnici umrl.

— **Tat** je vlomil v noči od 6. na 7. aprila v hišo Jakoba Mesojedca na Brodu pri Logatcu Mesojedec je tatu zasačil ravno, ko je iz skrinje kral. Tat je Mesojedca z nožem ranil Ta je pa tatu nož iz rok izvil in ga po rokah in obrazu okrcal ž njim Tat je na to ranjen pobegnil. Poznal se je za njim krvav sled.

— **Samomor.** Marija Rožnik 48 let stara soproga usnjarskega pomočnika Jakoba Rožnika v Kranju je v noči od 6. na 7. aprila zapustila natihoma stanovanje, ne da bi bila vzela kaj obleke s seboj. Drugi dan so jo našli mrtvo v Savi. Nesrečnica je že nekaj časa bolehala na duhu.

— **Utopljenca** so potegnili iz Save blizu Spod. Stopic pri Krškem. Utopljenec je moškega spola, precej krepke in velike postave in utegne dobrih petdeset let star biti

— **Požarov se je bilo l. 1896** naznanilo v Ljubljani 26, l. 1895 le 19.

— **Obesil** se je 40letni Jož Javornik iz Zg. Slivnice občine Grosuplje. Dne 6 aprila ga je dobil njegov oče obešenega na nekem drevesu. Samomorilec je bil močno udan žganjepitju

— **Nesreča.** V idrijskem rudniku dne 7. aprila ponesrečil delavec Franc Šinkovec iz Sp. Kanomlje. Dobil je na glavo tak udarec, da je bil takoj mrtev. Povod nesreči je bila neprevidnost ponesrečenca samega.

— **Morilec usmrčen.** Cesar je potrdil na smrt glasečo se sodbo celjskega sodišča glede morilca Pavla Fermeta, ki je izvršil grozne umore v Trojanah in v vranskem okraju. Vsled tega je bil Ferme dne 13. aprila ob 6 uri zjutraj na dvorišču celjskega okrožnega sodišča obešen. V pondeljek dne 12. aprila je dobil obvestilo, da je cesar potrdil obsodbo. Čez dan je Ferme mnogo govoril, zlasti je napram spovedniku in straži zatrjeval, da je nedolžen. Tudi je jedel in pušil veliko. Na noč je postal jako nemiren, celo noč ni nič spal. Zjutraj se je spravil z Bogom, na kar ga je kronik s svojima pomagačema odvel na vešala. Ihtel in zdihoval je ter ves obupan in potrt je bil Ferme zadnje trenotke.

— **Roparski umor.** Blizu Ptuja na Štajerskem je neznan lopov napal 63letno prodajalko tobaka Pinterič v njeni hišici, jo zadavil z rokama, je iztrgal iz ušes uhana, pobral še več drugih stvarij in pobegnil.

Na smrt obsojeni.

Dne 5. in 6. aprila vršila se je pred celjskim okrožnim sodiščem porotna obravnava proti Janezu Kranjcu, posestniku v Zabukovju pri Sevnici, njegovemu bratrancu Mihaelu in slednjega ženi Mariji Kranjc. Obtoženi so bili vsi trije, da so v noči od 15. na 16. avgusta 1896 v sporazumljenju skupno umorili 70letno Marijo Brinovar, ki je že 26 let živela ločena od svojega moža in v divjem zakonu z Janezom Kranjcem, dalje, da so tisto noč zažgali kočo soseda Pajka, vsled katerega požara je nastala škoda 325 gld. in da so v ta požar vrgli ubito Marijo Brinovar; konečno so bili zatoženi tudi različnih tatvin. Ko sta stopila ubita Brinovar in Kranjec v zvezo, kupila je Brinovar malo zemlje, na kateri sta si postavila svojo hišo. Posestvo se je prepisalo na Jan Kranjca.

Razmerje mej obema je postalo zadnja leta neznosno, ker je Kranjc večkrat pretepel Marijo Brinovar. Ta je bila udana pa pijančevanju in je imela hud jezik. Priče so pri obravnavi povedale, da je pokojna Brinovar še nekoliko dnij pred smrtjo nameravala tožiti Janeza Kranjca zaradi denarja, ki ga je bila pred leti njemu izročila, ker ji ni bilo več živeti poleg njega. Priče so tudi potrdile, da so vsi trije obtoženci večkrat grozili pokojnici, da jo morajo odstraniti. To pretenje se je zlasti zadnji čas ponavljalo in enkrat je pokojno Brinovar tudi Marija Kranjc pretepla. Ko je Marija Brinovar še celo začela raznašati, da ve o večih tatvinah Janeza in Mihe Kranjca, od tedaj ji ni bilo več prestajati v hiši. Zadnje dni je celo sama razodela ljudem slutnjo, da jo bodo Kranjčevi gotovo še ubili. Miha Kranjc je s svojo ženo bival še le eno leto v Zabukovju in Brinovar je tožila, da zlasti od tedaj dela Janez Kranjc posebno grdo ž njo, odkar biva v obližju bratranec njegov, ki je bil že večkrat kaznovan zaradi hudodelstva tatvine in javne posilnosti. Na Veliki Šmaren l. 1896 zvečer so videli sosedje zadnjikrat Brinovar. Isto noč je pogorela bližnja Pajkova koča. Na tem pogorišču so našli potem ostanke stare žene, ki je ondi zgorela.

Obtoženci so tajili odločno vsa djanja, porotniki so ednoglasno pritrdili njim stavljenim vprašanjem in sodišče je obsodilo vse tri v smrt na vešala. Prvi se obesi Marija Kranjec, potem Miha Kranjec in zadnji Janez Kranjec. — Te dni si je Janez Kranjec poskusil v ječi končati življenje. Prerezal si je trebuh, vendar utegne okrevati. Pri obravnavi je Kranjec vse tajil, zdaj pa prizna vse zločine.

— **Zaprli so trgovca z zlatnino,** Lunzerja na Dunaji. Sumljiv je goljufije. Pasiva znašajo 100.000 gld.

— **Vlom v palačo.** V Požunu so dne 8. aprila vlomili v palačo grofa Iv. Draškoviča in odnesli za 20.000 gld. dragocenostij. Zločince zasledujejo.

— **Grozen samomor.** V Pratu pri Florenci se je kovač Jož. Micheloni na grozen način usmrtil. Nabil je staro puško z žeblji in koščeki železa, in si strel iste zapodil v se. Raztrgalo je grozno nesrečnega kovača Posamični koščeki drobu so se na vse strani razleteli. Obubožanost je gnala Michelonija v grozno smrt.

— **Kako se je zlato odkrivalo v Ameriki?** Skoraj vsa zlatišča so bila odkrita slučajno Leta 1857 je iskal reven američan svoje osle in našel guinejsko zlatišče, katero je iskal brez uspeha Walter Raleigh. Zlatišče v Novi Škociji je odkril leta 1861 mož, ki si je gasil žejo pri potoku, zapazil je namreč pod kamenčkom zlato, iskal dalje in našel več. Zlatišče v Severni Karolini je zapazil deček, ki se je kopal neko jutro v vodi in se spodtaknil ob rumen kamen, kos zlata, ki je tehtal 25 funtov. V Kaliforniji je našel zlato James Wilson, ko je kopal čebulo, zlat prah mu je ostal na lopati. Za časa kraljice Ane je objavil kapitan Shalvocke, da je Kalifornija polna zlata, in leta 1815 je bilo zapisano v nekem rudninstvu: „Na obrežju kalifornijskem je 14 milj dolg prostor, kjer se nahaja zlato“. Nekdaj znamenita irska zlatišča pri Wicklow-u je zasledil mož, ki je lovil ribe za kratek čas, videl je namreč zlato v pesku. Dvajset let je molčal o tej stvari, nato se je oženil z mlado žensko, kateri je razodel svojo skrivnost. Žena je mislila, da se mu meša in zato je razodela skrivnost; v dveh mesecih izprali so zlata za 10.000 funtov šterlingov.

— **Dar japonskega cesarja.** Državni zbor japonski je meseca januvarija ednoglasno sklenil za slovesni pogreb matere cesarice dovoliti 700 000 jen. Nad tem sklepom močno ginjen je japonski cesar daroval 400 000 jen v dobrodelne namene. 400 000 jen je po naše okrog 1 milijona kron, a ta svota za Japonsko petkrat večjo vrednost. Cesar je odredil, da se njegov dar razmeroma porazdeli na vse pokrajine cesarstva in je dal na prosto voljo, da se denar porabi ali za bolnice, ustanove itd. Za otok Formoza je japonski cesar že lansko leto daroval 700 000 jen.

— **Smrtno naključje v gostilni.** V neki tržaški gostilni je minole dni nepoznan pivec močno razgrajal. Ni ga bilo umiriti. Gostilničar vzame iz miznice revolver, češ, da malo oplaši razgrajalca. Naključje je pa hotelo, da se je revolver v trenotku, ko ga je gostilničar iz miznice vzel sprožil in je strel zadel natakarja Aleksandra Centis-a. Zdravnik z zdravniške postaje, ki je na to došel, je konstatiral, da je do zdevni pijanec in razgrajalec — besen blaznenec. Dal ga je zvezati in ga je poslal v bolnico. Glede ranjenca je zdravnik konstatoval, da mu je krogla prodrla pljuča in da torej težko okreva.

— **Nadvojvoda in čevljar.** 86letni, enkrat premožni, sedaj pa ubog in bolehen mož, čevljar Franc Gaspardis v Gorici, ki je l. 1842, ko je nadvojvoda Ludovik Viktor bival v gradu Cingraf, delal nadvojvodi čevlje, obrnil se je povodom zadnjega bivanja nadvojvode v Gorici, ko je ta nadzoroval ondi „Rudeči križ“, s prošnjo do svitlega princa. Kako je ostrmel starček, ko dojde v njegovo revno v tretjem nastropju se nahajajoče stanovanje višji dvornik fzm. baron Wimpfen in mu sporoči, da je nadvojvoda sprejel njegovo prošnjo in da gre k njemu. Baron Wimpfen je pomagal starčku po stopnjicah, a v drugem nadstropju pride že nasproti nadvojvoda. Prijazno je podal starčku roko v pozdrav in ljubeznjivo ga je nagovoril in se poslovil od njega z zagotovilom, da bo zanj skrbel, baron Wimpfen je pa starčku stisnil nekaj denarja v roke. Ko se je nadvojvoda zopet pokazal na cesti so mu ondi zbrani patrijotje, ko so zvedeli o tej milosrčnosti njegovi, priredili prisrčno ovacijo.

— **Kmetsko ženitovanje.** V hanoverski vasi Bolzendorf na Nemškem je bilo pred kratkim k nekemu kmetskemu ženitovanju povabljenih 600 oseb, za katere se je pripravilo 1000 steklenic vina. Pri nekem drugem ženitovanji v Šentau-u, katere se je udeležilo 300 oseb, povžilo se je 2 vola, 4 teleta, 3 prešiče, mnogo kokoši, 400 steklenic vina in 15 ton pive.

— **S cmokom se je zadušil** v Pragi neki posestnik. Večerjal je v gostilni in se mej jedjo razgovarjal. Kar mu skoči košček cmoka v sapnik. Mož se je močno davil in se zadušil predno je došel zdravnik. Prisotni ljudje mu niso znali pomagati.

— **Ženo ubil.** V Hvalkovicah pri Koniginhofu je kmet Gutter svojo mlado ženo, ki ga je hotela zapustiti in zahtevala doto nazaj, ubil s sekiro. Mlada zakonska sta bila še-le eno leto poročena. Gutter je bil sploh na slabem glasu. Ko je ubil ženo je pobegnil in se je najbrže tudi sam ustrelil.

— **Nov top** je baje nekdo iznajdel na Angleškem. Nova iznajdba presega vse. Top je menda prav majhnega kalibra in ustreli 600krat v edni uri.

— **Škofovo mitro so ukrali** v Balti v guberniji Podolski v Rusiji. Mitra je še izza dobe carice Katarine I. ter je bila jako dragocena in vredna 4500 rubljev. Sumi se neki staroverski duhovnik, da je mitro ukral in jo razdejal ter posamične kosce razprodal ali pa zastavil.

— **Samomor v blaznosti.** V Kološvaru na Ogerskem je zblaznel pek Mijo Gaspar. Polil se je s petrolejem, se zavil na hlevu v seno in to užgal. Nastal je velik požar in blazni nesrečnež je storil grozen konec v ognju.

— **Samomori pri vojakih** se zlasti v zadnjih letih nenavadno množe. V l. 1895. je službovalo v avstrijsko-ogerski vojski 282.562 mož, mej njimi se je primerilo 247 samomorov in 82 poskusov samomora. Največ samomorov se primerilo v oktobru in v novembru, in mej samomorilci je bilo največ novakov. Uzroki samomorom so bili različni največkrat je bil uzrok — slabo ravnanje z vojaki.

— **Eksplozija.** Ob reki Tajo pri Lisaboni na Portugalskem je nastala v tovarni za umetni ogenj eksplozija. 20 oseb je ubilo in več jih je ranilo. Trupla ponesrečencev je moč eksplozije razmetala daleč na okrog.

— **Kaj človek dela v 50letih.** Neki francoski statistik, ki je seveda moral imeti lepo porcijo prostega časa je izračunal, da človek, ki je učakal starost 50let. je povprečno 6000 ur spal, 6500 ur delal, 800 ur korakal, 1500 ur sedel, 4000 ur se razveseljeval in 500 ur bil bolan.

— **Boj z tihotapci.** Carinski stražniki iz Orsove na Ogerskem so zasledili v soteski Presaka tolpo rumunskih tihotapcev, ki so hoteli čez mejo utihopati veliko čredo pitanih volov in prasičev. Tihotapci so jeli streljati na carinske stražnike, ko so te ugledali. Stražniki so tudi s puškami odgovorili. Po hudem boju so tihotapci pobegnili. Le dva tihotapca so ujeli, živino je carinska oblast konfiscirala.

— **Svetovna razstava v Parizu 1900. l.** obeta biti velikanska. Vse države sveta, 54 po številu, so izjavile službeno, da se hočejo udeležiti razstave. Avstrija je izjavila, da potrebuje 22 400 m^2 prostora za svoje izložbe. 12 držav je zahtevalo skupaj 218.000 štirjaških metrov prostora.

— **Tiskarna menihov kartuzijanskega reda** v Neuvilli na Francoskem je pač edina v svojem delovanju. V tej tiskarni tiskajo menihi vse knjige in molitvenike, katere potrebuje kartuzijanski red, zato teh knjig tudi ni nikjer kupiti. Delo te tiskarne je jako lepo in lično. Menihi si tudi sami ulivajo črke, vežejo knjige, s kratka, opravljajo vse, kar spada k tej stroki.

— **V francoski poslanski zbornici** sedi sedaj 73 pisateljev. Pač v nobenem parlamentu niso pisatelji tako dobro zastopani.

— **Rusko častništvo.** V Odesi sta sedela te dni v „Grand Hotelu“ pri skupni mizi dva častnika. Veselo sta popivala ter se prav prijateljsko pogovarjala. Okoli treh po polunoči se jima je pridružil neki nemški kupec, ki se je začel razgovarjati z lajtnantom Volkovim v nemškem jeziku. Rezervni lajtnant Mihael Mihajlov pa se je smejal tovarišu, češ, da strahovito lomi nemščino. To je Volkovega razžalilo, beseda je dala besedo, dokler se nista začela prijateljska častnika psovati in klofutati. Ko pa je reservnik odtrgal Volkovemu naramnici, ustrelil je ta na Mihajlovega trikrat iz revolverja ter ga ubil. Še predno so mogli prisotni tovariši priskočiti, je bi Mihael Mihajlov že mrtev. Morilca so seveda takoj zaprli.

— **Dve novi tobačni tovarni.** C. kr. erar zgradi v Piseku in Tachau-u na Češkem dve tobačni tovarni prve vrste.

— **Oskrunjevalci cerkve.** V noči od 10. na 11. aprila vlomila sta dva zločinca v cerkev Sv. Duha v Zagrebu. Razdjala in oskrunila sta bandera, mašno obleko in knjige. Enega zločinca, kmeta Jož. Ladisa doma iz razupite občine Stenjevac so že prijeli.

— **Tatinsko družbo** je policija zasačila v Zagrebu. Ta družba drznih tatov je izvršila več ulomov in izpraznila dotične železne blagajne. Vodja te družbe je mesarski mojster Nikola Torkapa, pri katerem je našla policija različnega, za ulome potrebnega orodja.

— **Strop se je udrl v cerkev.** V vasi Labrousse na Francoskem se je udrl strop cerkve, in sicer mej mašo. Osem oseb je bilo ubitih, 30 ranjenih.

Loterijske srečke.

V Lincu dne 10. aprila t. l.: 81, 83, 42, 31, 1.
V Trstu dne 10. aprila t. l.: 21, 9, 49, 40, 50.
V Pragi dne 1. aprila t. l.: 12, 82, 89, 52, 88.

Tržne cene

V Ljubljani dne 14. aprila 1897. Pšenica gld. 8 50 kr. rž gld. 6·50 kr., ječmen gld. 5.50 kr., oves gld. 6·50 kr, ajda gld. 7·20 kr., proso gld. 6·— kr., turšica gld. 4·80 kr, leča gld. 12·— kr., grah gld. 13·— kr., fižol gld. 10·— kr. (Vse cene veljajo za 100 kgr.)

Dobro izučen

mežnar,

krepak, star 24 let, lepega obnašanja, želi v kako večjo mežnarijo v službo vstopiti in to takoj. Kdor bi ga želel vsprejeti, naj se obrne pismeno na

Alojzija Rojšeka,

v Širmanskem hribu. Pošta Litija.

Največja zaloga

raznega semena

na pr. večne nemške detelje (lucerne), štajarske detelje, inkarnatke, turške in travniške detelje, raznih vrst **velikanske pese,** ki je splošno znana kot najboljša krma; potem **travna semena** za suha, mokra, peščena ali ilovnata tla. Velika zaloga raznih semen cikorije, dobra krma za prasiče, **salate, kumar, peteršilja, zelene, sladkega graha, fižola** in drugih zelenjadnih vrst.

Mnogobrojnega poseta prosi (5) (35—2)

PETER LASSNIK

v Ljubljani.

Kdo pije Kathreiner-Kneippovo sladno kavo?

Vsak

kdor ljubi okusno kavo, hoče zdrav ostati in si kaj prihraniti.

Pristno brnsko sukneno blago.

Jeden odrezek 3·10 *m* dolg zadostuje za jedno obleko za gospoda in velja le	gld. 3·10 iz dobre		pristne ovčje volne
	» 4·10 » »		
	» 4·80 » »		
	» 6 — » najboljše		
	» 7 74 » fine		
	» 9·— » finejše		
	» 10·50 » najfinejše		

1 odrezek za črno salonsko obleko gld. 10 —

Blago za vrhne suknje, loden, peruvien, dosking. Blago za državne in železniške uradnike, grebenčasto in ševejot blago, razpošilja po tovarniških cenah kot reelno in solidno dobro znana (9)

sukno-tovarniška zaloga

Kiesel-Amhof v Brnu.

Vzorce pošlje zastonj in poštnine prosto. Pošiljatve po vzorcih.

Pozor! P. n. občinstvo se opozori, da se blago veliko ceneje dobi, ako se naravnost od nas naroči, kakor pri prekupcih. Tvrdka **Kiesel-Amhof v Brnu** razpošilja vsako blago po **pravih tovarniških cenah** brez krojaškega prebitka, kar zasebne naročnike zelo oškoduje.

V svrho varnosti občinstva pred nič-vrednimi ponarejanji nosim od sedaj nadalje to-le oblastveno registrovano varstveno znamko.

Jedino pravi

Balsam

(Tinctura balsamica)

iz lekarne pri „angelju varhu" in tovarne farmacevtičnih preparatov

A. Thierry-ja v Pregradi pri Rogatec-Slatini.

Preskušen in potrjen od zdravstvenih oblastev. (14)

Najstareje, najpristneje, najceneje ljudsko domače zdravilo, ki uteši prsne in plučne bolesti in želodečni krč itd. ter je uporabno notranje in zunanje. V znak pristnosti je zaprta vsaka steklenica s srebrno kapico, v katero je vtisnjena moja tvrdka **Adolf Thierry, lekarna „pri angelju varhu".** Vsak balzam, ki ne nosi zgoraj stoječe **zeleno tiskane** varstvene znamke, naj se odkloni kot čim cenejo tem nič vrednejo ponaredbo. **Pazi naj se torej vedno natančno na zeleno varstveno znamko, kakor zgoraj! Ponarejalce in posnemovalce svojega jedino pravega balzama, kakor tudi prekupce nič vrednih ponarejenih, občinstvo varajočih drugih balzamov, zasledujem najstrožje sodnijskim potom na podlagi zakona o varstvenih znamkah. Kjer se ne nahaja zaloga mojega balzama, naj se naroči direktno in naslovi: Na angelja varha lekarno A. Thierry-ja v Pregradi pri Rogatec-Slatini.** 12 malih ali 6 dvojnih steklenic stane franko vsake avstro-ogerske poštne postaje 4 krone, v Bosno in Hercegovino 12 malih ali 6 dvojnih steklenic 4 krone 60 vinarjev. Manj kot 12 majhnih ali 6 dvojnih steklenic se ne razpošilja. Razpošilja se samo proti predplačilu ali poštnem povzetju.

Pazi naj se vedno natančno na zgorajšno zeleno varstveno znamko, katera mora nositi v znak pristnosti vsaka steklenica.

ADOLF THIERRY, lekarnar

v Pregradi pri Rogatec-Slatini.

Odgovorni urednik: August Pucihar. — Tisk in založba: J. Blasnikovi nasledniki.